

פרוטוקול מס' 349

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
מיום ב', כה' בסיון תשל"ג - 25.6.73, שעה 11.00

נכחו:

חברי הוועדה:

ש. פרידמן - מ.ס. היו"ר
מ. ביבי
ח.י. צדוק
ש.ז. אנרמוב
י.ה. קלינגהופר

מוזמנים:

א. ידין - המשנה ליועץ המשפטי לממשלה
ס. גלס - משרד המשפטים
ס. שלי - הממונה על ניסוח החוק ועל
הרשומות
א.דמביץ - סגן הממונה על ניסוח החוק ועל
הרשומות

מ.ס. הטזכירת הוועדה: א. דדאי

ח. בנקין

רשמה:

א) חוק הסדרי משפט ומינהל (נוסח משולב)
(תיקון), תשל"ג - 1973 (נוסח לבן
מה-18 במאי 1973).

סדר היום:

ב) פקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש),
תשל"ג-1973 (שחזר בוועדת המשנה
לנוסח משולב).

אני פותח את הישיבה.

פ.מ.ה. היו"ר ש. פרידמן:

(א) חוק הסדרי משפט ומינהל (נוסח משולב)
(תיקון), תשל"ג-1973

לפניכם מונח נוסח לבן מה-18 במאי 1973.
בנוסח זה שולבו כל אותן ההערות שנתקבלו
על דעת הוועדה. מר גלס יואיל בטובו להסביר לנו אותן פיסקאות המודגשות
בקו, כפי שאתם רואים, ואלה פיסקאות הנובעות מהדיונים בוועדה.

פ.מ.ה. היו"ר ש. פרידמן:

מ. גלס:

ההגינות מחייבצ לומר שהמלים המודגשות
בקו אינן נובעות דווקא מהדיונים בוועדה,
אלא התבקשתי על-ידי הגהלת משרד המשפטים להציע אותן כאן, אחרי שיקול בוסף,
אבל תחילה אחייחם בקיצור לנושא העיקרי של הצעת החוק, שהוועדה פיימה
כבר את הדיון בה למעשה. נאמר לשם הפשטות שמדובר במקרקעין במזרח-ירושלים
שהיו אי-פעם רכוש יהודי ושמשפטים כיום או נועדו לשמש לצרכי ציבור.

האם זה רכוש יהודי פרטי?

ש.ז. אנדרמן:

מ. גלס:

כן, אלה קרקעות שהיו אי-פעם רכוש
יהודי פרטי. קרקעות אלה עברו את הצינורות
של האפוטרופוס גירדני על רכוש האויב והן משמשות כיום דה-פקטו או נועדות
לשמש מטרת ציבוריות.

החוק הקיים דן באספק אחד בלבד: אם
הוקם בנין על הקרקע והבנין משמש למטרה ציבורית, הרי שהרכוש הופך לנכסי
המדינה, והמדינה תשלם לבעל הקרקע היהודי פיצויים בשווי המקרקעין בלבד,
היינו בלי להביא בחשבון את שווי הבנין.

שווי הבנין באיזו תקופה?

ש.ז. אנדרמן:

מ. גלס:

המועד הקובע לתשלום הפיצויים הוא
מועד קבלת החוק העיקרי, היינו ב-23

באוגוסט 1968.

החוק המוצע לא להרחיב רעיון זה ולהחיל אותו
לא רק על בניינים ציבוריים, אלא גם על מיתקנים ציבוריים למיניהם,
כגון המסלול בשדה-התעופה עטרות העומד על קרקע יהודית, מקומות המשמשים
כיום או נועדים לשמש כפארקים, כגון הפארק מסביב לחומת העיר העתיקה.
דבר זה מוצא את ביטויו בסוף עמ" 1 לתדפיס שלפניכם, ועל-פי הצעות שהועלו
בוועדה נקבעו הוראות מפורטות ביותר למקרה שהמדינה חדלה להשתמש ברכוש
למטרות ציבוריות לאחר שהפכה לבעל הרכוש הגדון. המתכונת קבועה כיום בחוק
התכנון והבניה, אבל כאן היא הרבה יותר מפורטת. נקבעו כאן הדרכים בהן
יוכל בעל הקרקע הקודם לרכוש את הקרקע חזרה, נגד החזרת הפיצויים שקיבל,
ואם היתה השבחה, הוא צריך לשלם גם בעד ההשבחה. זה למעשה התוכן של
כל ארבעת העמודים שלפניכם.

מה שאנו מבקשים להוסיף אינו נוגע דווקא
לאותן הקרקעות שהפכו לנכסי המדינה, אלא לאותן קרקעות הנמצאות כיום
דה-פקטו בניהולו של האפוטרופוס הכללי, מאחר שהיו קודם לכן בידי
האפוטרופוס על רכוש האויב. המתכונת לפי החוק הקיים היא כזאת: קרקע
שהיתה מוקנית לאפוטרופוס על רכוש האויב כיום כניסת זה לל למזרח-ירושלים,
תהיה מוקנית לאפוטרופוס הכללי, והוא ישחרר אותה לאותם האנשים שהיו זכאים
לה לולא ההקניה, או לחליפיהם.

פועט מספר המקרים בהם היתה הקניה
רשמית, דה-יורה, על-ידי אותם השלטונות שירשו את סמכויות הנציב העליון,
אבל יש הרבה מקרים בהם האפוטרופוס על רכוש האויב לקח בפועל את הקרקעות
הללו לניהולו ועסק בהן כאילו היתה הקניה. לכן מוצע להפעיל אותו ההסדר גם
על קרקעות שהיו בהחזקתם ובניהולם של האפוטרופוס על רכוש האויב, או של
גוף או רשות ציבורית אחרת שהאפוטרופוס על רכוש האויב העביר להם את הקרקע.

ט. גלס:

זה מה שאושרים התיקונים המודגשים בסעיף 5 (א) ו(ב).

י.ה. קלינגהופר:
אני מציע שנודה למר גלס על השבחת החוק הישיבה לישיבה, ויש לנו אפוא פלא שהפלאכה נעשתה למופת, כולל התיקונים הקלים שהוכנסו בעקבות הישיבה הקודמת. לכן אני בעד זה שנאשר את הנוסח שלפנינו.

פ.פ. היו"ר ש. פרידמן:
אני מקבל את הצעת חבר-הכנסת קלינגהופר. אני רק רוצה להזכיר שפרט לאותן שורות המודגשות כאן בקו כל יתר הדברים הוסכמו בישיבה הקודמת, אם כי לא הייתה הצבעה פרדמלית עליהן.

אם אין חברי כנסת נוספים הרוצים להתייחס לפעייפים שלפנינו, נעמיד אותם להצבעה.

ה צ ב ע ה

פעייפים 1-2 לנוסח הלבן נחקבלו

(ב) פקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש), תשל"ג-1973

פ.פ. היו"ר ש. פרידמן:
הנוסח החדש של פקודת הסמים המסוכנים, תשל"ג-1973 נדון בוועדת המשנה בראשותו של חבר-הכנסת קלינגהופר. אני מבקש מחבר-הכנסת קלינגהופר להציג לפנינו את הנושא.

י.ה. קלינגהופר:
אני מתכבד להביא לפניכם את הנוסח החדש של פקודת הסמים המסוכנים, תשל"ג-1973: *Dangerous Drugs Ordinance*, על התיקונים שנתקבלו הן מאז המנדט והן מאז קום המדינה. הוועדה המטוטורית שקדמה לוועדת המשנה הייתה בראשותו של השופט בייסקי, וחבריה היו: מר שדר, בא-כוחו של היועץ המשפטי לממשלה; עורך-דין ליבאי ממסלחת עורכי-הדין; פרופ' שרייבר, נציג אוניברסיטת בר-אילן ועורך-דין רוזנטל, נציג משרד הבריאות.

ועדת המשנה התחילה בעבודתה ב-21 בדצמבר 1972 וקיימה שבע ישיבות שהאחרונה בהן הייתה ב-25 בינואר. עד אז פייסנו את הדיון בהצעת הנוסח החדש, למעט התוספת. בסכתב שכתב לנו היועץ המשפטי לממשלה נחקשנו לעכב את אישור הנוסח החדש, משום ששר הבריאות עמד להתקין תוספת חדשה לפקודה זו, באישור ועדת השירותים הציבוריים של הכנסת, כפי שמורה החוק. התוספת מפרטת את השפיים שעליהם יחולו הוראות הפקודה. היות והתוספת הקודמת לא הייתה מעודכנת, רצה השר, אגב קבלת הנוסח החדש, לעדכן גם אותה. על כן עיכבנו את עבודתנו עקב פנייתו של היועץ המשפטי לממשלה, ובינתיים הגיש שר הבריאות הצעת הוועדת הסמים המסוכנים (שינוי התוספת), תשל"ג - לאישור ועדת השירותים הציבוריים של הכנסת, וזו אישרה אותה. בעקבות האישור פורסמה ההודעה בקובץ התקנות 4-4 בסאי 1973, בעמ' 1300. לפי סעיף 3 צריכה היתה התוספת החדשה להיכנס לתקפה 90 יום לאחר פירסומה, והיא פורסמה, כאמור, ב-4 במאי. לפי זה אני מניח שהתוספת החדשה תיכנס לתקפה ב-2 באוגוסט, ולענין זה עוד אחזור, כי הוא עורר בעיה פסוויימת, וועדת המשנה החליטה להביאו להכרעת פליאת הוועדה.

קודם ישבנו על הפדוכה ובייפנו לפתור בכוחות עצמנו את הבעיות שנתעוררו תוך השוואה קפדנית בין המקור האנגלי לבין הנוסח המוצע, אבל נשארו שלוש בעיות שהעדפנו להביאן להכרעתכם, פשוט כדי שלא נישא באחריות.

אוסף רק כי לאחר פרסום התוספת החדשה בקובץ התקנות נתכנסנו לישיבה אחרונה ב-31 במאי, ותוך ליטושים קלים ביותר בסעיפים שכבר נדונו ושהאדוניה שלי נדמבלץ הביאו לאישורנו - אישרנו את התוספת כתוספת לפקודה בנוסח החדש שלה. התוספת פעמ' 8 ואילך לנוסח שלפניכם

י.ה. קלינגהופר:

היא הודעת שר הכריאות, באישור ועדת השירותים הציבוריים, שאושרה בגליון
סה-4 בפ"א.

השאלה הראשונה שנשאה פתוחה נוגעת לסעיף
28 לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש). סעיף זה דן במתן צו חיפוש על-ידי
שופט בית משפט השלום, והוא אינו תרגום מדויק של סעיפים 10 ו-11 לנוסח
האנגלי המקורי. הסעיפים 10 ו-11 תורגמו נאמנה בחוברת הוורודה שהגיש
שר המשפטים לוועדה הסטוטורית, אבל הוועדה המקצועית מצאה לנכון לשנות
סעיף זה. סעיף 10(ב) בחוברת הוורודה, שהוא תרגום נאמן של המקור, אומר:
"ראה שופט בית משפט שלום שיש יסוד סביר לחשוד כי בניגוד להוראות פקודה
זו או כל תקנה לפיה יש בהחזקתו או בשליטתו של אדם, בחצרים כלשהם, הם
מסוכן או מסמך לעסקת עבירת סמים, רשאי הוא ליתן צו חיפוש המסמך כל
שוטר - (1) להיכנס לחצרים שצויינו בצו ולחפש בהם ואצל כל אדם המצוי שם;
(2) אם יש יסוד סביר לחשוד שנעברה עבירה לפי פקודה זו לגבי סמים שנמצאו
בחיפוש כאמור, או שמסמך שנמצא שם הוא מסמך לעסקת עבירת סמים - לתפוס
ולעכב את הסמים או המסמך". בסעיף קטן (ג) לאותו סעיף נאמר: "צו חיפוש
לפי סעיף זה - (1) תקפו חודש אחד מיום נתינתו; (2) יחולו עליו הוראות
פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (נוסח חדש), תשכ"ט-1969, פרט
לסעיף 26". סעיף 26 דן בצורך לערוך חיפוש בנוכחות שני עדים.

הוועדה המקצועית מחקה פסוקים מסויימים
מתוך סעיף 10 שציטטתי זה עתה מתוך השיקול שהם מיותרים, כי הדברים נאמרים
ממילא בפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (נוסח חדש) ואין צורך
לחזור עליהם. על כן נמחקו כל הפסוקים שאמרו מה רשאי שוטר לעשות כאשר
ניתן צו חיפוש, והם אינם מופיעים בסעיף 28 לנוסח המשולב. זה היה השיקול
של הוועדה המקצועית. לא ידענו אם פותר לנו להכניס שינוי כזה בנוסח החדש
ואמרגו שמוטב שהדבר יתקבל על אחריותה של מליאת הוועדה.

שאלנו את עצמנו גם אם יש בכלל צורך
בסעיף זה. הרי נוסח חדש של חוק מנדטורי הוא חוק חדש בסובן מסויים, וזה
נוכח סעיף 16. נאמר שהוא יחול מתאריך מסויים, וכל מה שהיה מקודם כאילו
לא היה ולא נברא. אם כן, מהרבה בחינות מדביקים לנוסח חדש אופי של חוק
חדש, משל, ועל-כן מוטב אולי להשאיר רק את סעיף 28(א), אם יש צורך בכך,
או אולי לוותר בכלל על כל סעיף 28, כי פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר
וחיפוש) (נוסח חדש) היא די מקיפה ורחבה כדי לכלול גם מקרים בהם יש
מקום לחיפושים בקשר לפקודת הסמים המסוכנים.

פ.מ. היר"ר ש. פרידמן:

אני מפנה את תשומת לבכם לכך שבסעיף
28(ג) כתוב "מסמך לעסקת סמים" במקום
"מסמך לעסקת עבירת סמים", כפי שהיה כתוב בחוברת הכחולה. השמטנו את המלה
"עבירה", כי בהגדרה כתוב: "מסמך הנוגע לעסקה, אף אם לא הושלמה, שהיא
עבירה לפי פקודה זו".

האם חבד-הכנסת קלינגהופר בדק אם
הסמכויות המפורטות בחוברת הכחולה הן הסמכויות היחידות, או שיש סמכויות
נוספות בפקודת סדר הדין הפלילי?

י.ה. קלינגהופר:

לוח הסמכויות של השוטר העורך חיפוש
ארוך יותר, אבל זה כולל במאה אחוז את
הדברים הכתובים כאן.

ח.י. צדוק:

מה כתוב היום בסעיף 11 לנוסח האנגלי?

י.ה. קלינגהופר:

בסעיף 11 כתוב: "The Arrest of Offenders
and Searches Ordinance, 1924, shall apply to
search warrants under this Ordinance: Provided that the provisions of section 17
of the said Ordinance shall not be applicable."

ח.י. צדוק:

וזה נכתב בשנת 1936. כלומר, האנגלים לא
סמכו על פקודת מעצר וחיפוש.

פ.מ. היו"ר ש. פרידמן:

אם לא נכלול את הפריטים המופיעים
בחוברת הוורודה, האם לא נרחיב בכך
את סמכויות השוטר המחפש מעבר לאמור בפקודה?

י.ה. קלינגהופר:

כאן עלולות להתעורר בעיות של פרשנות.
נשאלת השאלה אם הפירוט המצמצם הזה,
בהשוואה לפקודת מעצר וחיפוש, מצמצם גם את סמכות השוטר. בוועדת המשנה
לא רצינו לתת לזה פירוש אוטנטי. מוטב שהשופטים יחליטו אם פירוט שתי
סמכויות בלבד של השוטר מגבילה את סמכויותיו.

אני מציע שנחזור לתרגום הפילולי המופיע
בחוברת הוורודה, בתיקוני ניסוח קלים, כגון הגדרת "מספר לעסקת קמים".
מלבד תיקוני ניסוח קלים אלה אני מציע שנהיה נאמנים לפרקוד ולא נקצר
ולא נבטל דבר, וכך דברים שהיו פרובלמטיים יישארו פרובלמטיים.

א. ידין:

אם מביטים על סעיף 16, הרי המבחן הוא
כזה: אם תוקנה פקודת מעצר וחיפוש אחרי
שנכנס לתקפו הסעיף הנדון בפקודת הסמים המסוכנים ובעקבות התיקון נכללו
בה סמכויות שהיו כלולות קודם לכן בפקודת הסמים המסוכנים בלבד - הייתי
אומר שעכשיו כבר אין צורך לחזור על סמכויות אלה בפקודת הסמים המסוכנים.
אבל אם המצב היה כזה שפקודת מעצר וחיפוש כללה כבר בתחילה את הסמכויות
שרוצים לבטל עכשיו, ופקודת הסמים המסוכנים איזכרה סמכויות אלה במפורש
לפרות שהיו כלולות כבר בפקודת מעצר וחיפוש - הייתי תומך בהצעת חבר-הכנסת
קלינגהופר ללכת בעקבות החוברת הוורודה ולא לקצר את הדברים, אלא
להשאירם כפי שהם מופיעים בפקודה. אם כבר אז היה הדבר כתוב בשתי הפקודות,
אין מקום לבטל את הסמכויות הנדונות בפקודת הסמים המסוכנים, ואני מבין
שכאן חל המסרה השני שהזכרתי. כלומר, לפרות מה שהיה כתוב בפקודת מעצר
וחיפוש חזר המחוקק על אותן סמכויות בפקודת הסמים המסוכנים משנת 1936.

ח.י. צדוק:

אם יתברר שהמחוקק האנגלי ידע בשנת
1936 מה שהיה כתוב בפקודה מ-1924 ובכל
זאת כתב: מה שכתב בפקודת הסמים המסוכנים, הרי שיש לנסח את סעיף 28 כפי
שהוא מנוסח בגליון הוורוד. חשוב לברר אם חל שינוי בפקודת סדר הדין
הפליילי (מעצר וחיפוש) בשנים 1924 עד 1936, ואם אמנם יתברר שלא חל שינוי,
אזו צריכים להישאר נאמנים למקור, גם אם אינו משריע רצון.

הוחלט:

סעיף 28 ינוסח כפי שנוסח בסעיף 10
לחוברת הוורודה שהגיש שר המשפטים
לוועדה הסטוטורית, אם לא יתברר לאחר
בדיקה שפקודת סדר הדין הפליילי (מעצר
וחיפוש) שונתה בין השנים 1924 ו-1936.

א. דמניץ:

יש לקבוע את תאריך הפרסום. דומני שדי
בשבועיים.

פ.מ. היו"ר ש. פרידמן:

אני מציע שהפרסום יהיה עד 10 ביולי 1973,
י' בתמוז תשל"ג.

הוחלט:

פרסום הנוסח המשולב יהיה עד ה-10 ביולי
1973, י' בתמוז תשל"ג.

לאשר את פקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש),
תשל"ג-1973.